

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuțu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoieru DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Red.: Păcate străvechi.

Importanța Bisericii în viața Românilor.

Proiect de lege pentru învățământul teologic.

Prof. Dr. G. L. Muntean: Noua dreptate.

Deschiderea solemnă a conferințelor religioase
dela Academia Teologică.

Pr. A. Șovrea: Reveniri la credința stămoșească.

Cronică. — Arendare de moșii.

Păcate străvechi.

Cronicarului nostru, care a scris darea de seamă despre conferința dlui Dr. Nicolae Lupu, nevoit să se restrângă la un spațiu anumit, a intrelăsat să amintească două constatări făcute de distinsul conferențiar, cari merită să fie în deosebi relevate.

D.-Sa a spus că mentalitatea antireligioasă și anticlericală, importată din Apus de tinerii bonjuriști cari au trecut prin revoluția din 1848, a provocat secularizarea averilor mănăstirești, după moda din Franța, fără să-și deie seama de ireparabilele consecințe culturale. Alături de mănăstirile închinate, cari îngrășau streini de neamul nostru, au fost secularizate cu nesocotință și averile mănăstirilor curat românești, — cum a fost de pildă Mănăstirea Neamțului și altele — cari veacuri de-arândul au fost focare și izvoare de cultură națională creștină, pentru întreg românismul. Deposedate de averi, au fost deposedate și de puterea culturalizatoare, renăscută în câteva, abea după războiu.

Mai bine de o jumătate de veac, biserica, mama sufletească a poporului nostru, a tânjit, ajungând la puțină viață abea în ultimele decenii. Azi când a pornit cu îndrăsneală la întărire — adaugăm noi — și chiar la emancipare de sub servilismul politicianismului, de teamă să nu ajungă din nou la ceea ce a fost înainte numai cu un veac, politicianismul fără religie, înscăunat la conducerea țării, a început să o prigo-nească, slăbindu-o.

Nenorocul bisericii este că n'a ajuns încă așa de tare materialicește, ca să se poată lipsi de ajutorul statului, căci în cel mult două decenii ajungea să fie stăpână pe sufletul neamului nostru, diriguindu-l cu forțe duhovnicești în ogașa unei adevărate vieți creștinești, de care politica și în bună parte și școala, azi îl înstrăinează tot mai mult.

Tot distinsul conferențiar — în continuare — a mai afirmat, că pătura noastră conducătoare, sub influința ideilor naționaliste din Apus, a devenit necredincioasă, ateistă, liberucuetătoare sau francmasoană, prin ceace și-a făurit o mentalitate și o concepție morală despre bine și rău, păcat și faptă bună, în evident contrast cu mentalitatea poporului dela sate și chiar și dela orașe, stăpânită de credință și principii morale creștine. De aici e provenit și continuul conflict moral între aceste două pături sociale.

A tras apoi concluzia că una din cauzele principale pentru cari ne merge rău și țara e condusă rău, este și această prăpăstioasă deosebire de concepție a clasei conducătoare și a populației conduse.

E o constatare absolut justă și care se și evidențiază în mic și între emancipații semidocti dela sate și între poporul rămas tradiționalist. Aceeași deosebire se remarcă între intelectualii credincioși și cei necredincioși. Idealurile lor de viață n'au aceeași țintă morală și deci și faptele lor văzute

și nevăzute, sunt conforme cu idealurile ce-i încălzesc.

Salvarea neamului ar putea veni numai prin reîncreștinarea păturei conducătoare. Ca exemplu a adus pe englezi și americani, cari toți sunt credincioși și Biblia li carte de căpătâi.

Sunt constatări pe cari dl Dr. N. Lupu, ar fi bine să le spună cât mai des tovarășilor săi întru politică și guvernare.

Red.

Importanța Bisericii în viața Românilor.

În ziua Bunevestiri, în sala IV a Universității din Cluj, arhiplină, cu ușile deschise, cu scările și ferestrele înțesate de mulțimea auditorilor, dl *Dr. Nicolae Lupu* și-a ținut splendida conferință despre: *Importanța Bisericii în viața Românilor*. Mai întâi e salutat de dna Zina Moroianu, președinta Societății Femeilor ortodoxe, în cadrele căreia s'a ținut conferința.

După aceasta Doctorul Lupu își începe conferința sa, spunând:

Veți încerca o serie de desiluzii, spune conferențiarul: 1. Pentru că nu sunt conferențiar, sunt debater. Nu voiu avea întreruperi și pentru asta voiu fi monoton. 2. Pentru că nu sunt specialist în materie. Cum vine să vorbească despre rostul bisericii, Doctorul Lupu, *politician și medic?*

În America este obiceiul că soții se despart o lună pe an și apoi iar se unesc, întocmai așa și eu divorțez câte două zile pe săptămână de ticăloasa mea de soție — de politică — pentru a face operă culturală. Medicul se ocupă cu sănătatea corpului, credința de sănătatea sufletului. Cei vechi spuneau: „Mens sana in corpore sano“, dar parafrazez dictonul acesta: „Corpus sanum ex mente sana“; astăzi mintea s'a stricat și aceasta a adus relele cele multe de azi.

Poporul românesc are privilegiul că s'a născut deodată cu creștinismul și noi suntem singurul popor de acest fel. Noi n'am primit creștinismul dela Metodiu și Ciril. Noi eram de mult creștini. Foarte frumos o dovedește aceasta Alexandru Philipide, profesor la Universitatea din Iași, în monumentală sa lucrare: *Originea Românilor*, în 2

volum. El a cercetat întreaga epigrafie, funerarile dela Priscus și până astăzi. Poporul român a luat naștere în peninsula balcanică întinzându-se până 'n munții Pindului, apoi în Moldova, Oltenia, Banatul și Ardealul de astăzi. Au venit coloniști din toate părțile imperiului roman, îndeosebi din Asia-mică, aducând cu dâșii și creștinismul. Chiar la sinodul dela Nicea au luat parte Români.

Am fost în Jugoslavia, — spune conferențiarul — și fostul ministru Radici m'a întrebat, de ce nu vin istoricii voștri, să cerceteze Serbia, să vadă bisericile, inscripțiile, limba, cari toate au fost românești? Acest caz e și în Bulgaria. Sârbii sunt mici și negrii, apoi numele la Bulgari: Dimov, Ghițev — feciorul lui Dimitrie, alui Ghiță, iarăși ne dovedesc, că ei sunt traco-ilirici latinizați și apoi slavizați.

Noi aveam o mare bogăție în biserică. După căderea Constantinopolului, centrul principal al ortodoxiei a fost Moldova și Valahia. Cu averea noastră am ținut Constantinopolul, Ierusalimul și întreg Orientul. Domnii noștri erau creștini în înțelesul adevărat al cuvântului. Ștefan-cel-Mare a ridicat peste 40 de biserici și mănăstiri, după fiecare biruință. (Cu durere trebuie să constat că dela unirea cu țara mamă s'au cheltuit peste 1000 miliarde Lei, dar n'am putut să terminăm o catedrală la Cluj). Creștin mare a fost Neagoe Basarab, care a ridicat biserica dela Curtea-de-Argheș, o adevărată perlă în Orientul Europei.

Dela Neagoe ne-a rămas o lucrare monumentală a timpului său: „Învățăături către fiul său Teodosie, moștenitorul tronului și către alți domni boeri“. Cetește câteva cugătări din această lucrare.

Pe timpul lui Vasile Lupu s'a ținut un sinod ecumenic la Iași, pentru a apăra ortodoxia, la care au luat parte toți reprezentanții bisericilor ortodoxe. Din Muntenia n'au luat parte reprezentanți, din cauza vrăjbei ce exista atunci între cele două principate și din cauza numeroaselor răboaie ce au seră loc între Vasile Lupu și Matei Basarab.

Și astăzi tot a noastră e chemarea să fim conducătorii ortodoxiei.

În altă ordine spune, că știința cu credința se împacă foarte bine. Geneza așa după cum o descrie sf. Scriptură, consună

întru toate cu ceea ce spun savanții. Toată învățătura creștinismului se cuprinde în porunca: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși!” Dacă vom suprima acest principiu, vom cădea în sălbătăcie. De aceea se recere să fim buni creștini, cum sunt Americanii. Aici în fiecare cameră de hotel se găsește o Biblie și o inscripție care sună: „Dacă ești întristat, dacă e timp urit afară, deschide cartea aceasta și te mângâie“. De cartea aceasta avem și noi nevoie, ca să ieșim din impas. Din această carte vom învăța să împlinim poruncile. De ex. dacă am ține porunca opta, s'ar respecta banul public, nu s'ar secătui bugetul țării, nu ar fi atâta sărăcie și am fi într'o stare cu mult mai bună. Multele rele de astăzi se atribue faptului că am pierdut cheia religiei, baza morală. Trăim într'o epocă materialistă. Vorbim numai de finanțe, pierzând etalonul aur. În sufletele noastre trebuie să se așeze din nou credința cea adevărată și morala lui Hristos. Am făcut din mașină stăpânul omului. Cei vechi cunoșteau să facă mașini, dar n'au făcut. Aceste au făcut din om un geniu tehnic, omorînd în el pe plăsmuitorul de frumuseți morale. Aduce ca pildă pe Ivar Krueger.

De aceea să căutăm a ne întoarce din nou la tradiție, la forțele morale, să scăpăm credința și țara. Aceste formează tezaurul cel mai scump al nostru; aceasta e datoria cea mai importantă a zilelor noastre.

Doctorul Lupu a fost aplaudat atât în decursul cât și la sfârșit foarte mult. Pe scările Universității la ieșire e așteptat de toată lumea și răsplătit cu nesfârșite strigăte de trăiască.

La prânz a fost oaspetele P. Sf. Sale Episcopului Nicolae Ivan, iar seara a plecat la Oradea, pentru o altă conferință.

În sufletele noastre ne-a lăsat cea mai frumoasă impresie și admirație pentru cunoștințele multilaterale și felul de espunere neîntrecut.

TÂLCUIRI CREȘTINEȘTI

I.

*Calea ce-o străbați odată, poți s'o ncepi și-a doua oară.
Cel ce urcă pân' la culme — îl vezi că iar se coboară.
Dar există 'n lume-o cale, pe care-o facem cu toții —
Fără 'ntoarcere e însă — și aceasta-i calea morții.*

II.

*Chiar și-atunci când drumul vieții, ți-e croit doar' din durere,
Și când soarta te servește numai din cupa cu fiere —
Să te plângi — nu se cuvine —
Atât cât mai ai în lume, o ultimă mângâiere:
Să ajuți pe alții semeni, mai nenorociți ca tine.*

Fl. Mureșanu

Proiect de lege pentru învățământul teologic.

După ce am publicat proiectul de lege întocmit de I. P. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, apoi observații la proiectul întocmit de guvern, publicăm acum proiectul întocmit de I. P. Sf. Sa Patriarhul Miron, pe care-l considerăm ca cel mai bine întocmit:

Secțiunea I.

Art. 1. Școalele pentru formarea clerului ortodox sunt Seminariile, Academiiile și Facultățile Teologice.

Art. 2. Scopul Învățământului teologic, conform art. 34 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, este de a cultiva știința teologică și de a forma clerul, dându-i o instrucție teologică superioară și o educație religioasă temeinică.

Art. 3. Educațiunea și instrucțiunea teologică încep în Seminariile teologice, ca școli pregătitoare de grad secundar, și se desăvârșesc în Academii și Facultăți de Teologie, cari sunt institute de învățământ teologic cu caracter superior.

Art. 4. Pentru pregătirea monahilor există Seminarul dela Mănăstirea Cernica și la caz de lipsă se pot înființa și alte seminariile monahale. Acestea vor avea organizație specială și vor funcționa după un regulament întocmit de Chiriaria locală sau de Sf. Sinod.

Art. 5. Educațiunea și instrucțiunea teologică se va face în școalele teologice existente. Desființarea lor se poate face numai în înțelegere cu autoritatea bisericească eparhială și a Sf. Sinod, prin legi speciale.

Art. 6. Școale teologice noi de sub conducerea Bisericii, fie Academii sau Seminariile, se pot înființa numai în înțelegere cu Ministerul Instrucțiunii și Cultelor, întru cât Biserica dorește a le susține cu mijloace din vistieria țării.

Art. 7. Sf. Sinod, ca cea mai înaltă autoritate pentru chestiunile spirituale, va stabili, cu ajutorul organelor sale competente,

programa de studii teologice; iar programa studiilor profane din Seminarii se va stabili în înțelegere cu Ministerul Instrucțiunii și Cultelor. Sf. Sinod stabilește și regulamentele de funcționare a școlilor teologice de sub conducerea Bisericii.

Art. 8. Școlile teologice, potrivit gradului lor, conferă titluri, cari vor fi recunoscute de stat.

Art. 9. Toate școlile teologice vor avea internate. Organizarea și funcționarea internatelor vor fi normate de Sf. Sinod prin regulamente speciale.

Art. 10. Cheltuelile personalului și materiale pentru întreținerea școlilor teologice și ale internatelor, vor fi puse la dispoziția Bisericii de către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii, potrivit cu art. 21 din Legea de organizare bisericească.

Secțiunea II.

Școlile pentru învățământul teologic.

Cap. I.

Art. 11. Facultățile de Teologie vor funcționa în cadrul Universităților, ca instituții autonome.

Sf. Sinod își va exercita dreptul cu privire la numirea profesorilor, conform cu art. 2 lit. j) din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin 2 membrii delegați ai săi, care vor lua parte ca membrii în Comisia universitară și vor examina pe candidații de profesori la Facultățile Teologice din punctul de vedere al doctrinei Bisericii ortodoxe; iar prin câte un delegat, care poate fi și în afară de membrii Sf. Sinod, va controla învățământul din facultățile teologice tot din punctul de vedere al doctrinei.

Profesorii titulari ai Facultăților de Teologie trebuie să fie clerici hirotoniți.

La Facultatea Teologică din Bucovina, câtă vreme va fi susținută din fondul bisericesc, Chiriarhul are dreptul de control și asupra gestiunii financiare.

Art. 12. Pentru înființarea și desființarea catedrelor la Facultățile de teologie se va cere consimțământul Sf. Sinod.

Cap. II.

Academiile de Teologie.

Art. 13. Academiile sunt școlile teologice superioare, ce funcționează în cadrele

organizației bisericești conform regulamentelor stabilite de Sf. Sinod.

Ele au patru ani de studii. Studenții lor se recrutează dintre absolvenții Seminariilor teologice și absolvenții bacalaureați ai liceelor.

Studiile sunt aceleași, ca și la Facultățile Teologice, în extensiunea stabilită de program.

Art. 14. Academiile de Teologie conferă titlul de licențiat în teologie.

Art. 15. Academiile de Teologie se vor înființa numai prin lege.

Nu pot funcționa în aceeași localitate și Academie susținută din vistieria țării și Facultate de teologie.

(Va urma)

„PREDICA DE PE MUNTE“

Noua dreptate.

(Matei 5, 21—6, 34.)

Astăzi majoritatea exegeților înclină spre a doua posibilitate, (deși nu se poate spune că n-am avea aderenți de seamă și pentru prima). Senzul cererii a patra în acest caz este: pâinea noastră pentru ziua de mâne, dăne-o nouă azi. Argumentul prim, pe care se sprijină traducerea cuvântului „epusios“ cu „ziua de mâne“ este observarea lui Ieronim, că în evangelia către evrei, ar fi găsit în loc de epusios cuvântul mahar = mâne.

Klostermann crede că nu-i corect senzul adoptat în bună parte de anticitatea creștină și din alte două motive: epusios ar pretinde altă formă de încadrare și ideea „necesară existenții“ ar fi adusă destul de bine la expresie în cuvintele *ton arton emon*.¹⁾

Zahn dă o deosebită importanță informației lui Ieronim privitoare la textul evangheliei către evrei. În mahar, spune el, foarte probabil avem să găsim chiar cuvântul original rostit de Mântuitorul. „Zilerul care-și primește seara plata muncii lui de peste zi (Mt. 20, 8; Lev. 19, 13; Dt. 24, 15), lucrează azi, pentruca mâne să aibă din ce trăi, și mâne mănâncă din ce a câștigat astăzi; și acest raport dintre muncă, răsplată și pâne, nu se schimbă esențial, când măsura de timp după care este orânduit, este mai mare, decât la ziler.“²⁾ Obiecțiunea continuă care se aduce acestui fel de interpretare este, că stă în contrazicere cu cuvintele lui Isus: „Nu vă îngrijiiți pentru ziua de mâne ce veți mânca și ce veți bea...“ Mt. 6, 25. Este respinsă ca neîntemeiată.

¹⁾ H. Gressmann u. E. Klostermann, op. cit. pag. 200.

²⁾ Zahn, op. cit. pag. 283.

Steinmann deg. provocându-se la Bornhäuser, Deiszmann, Sickenberger, nici nu-și ia osteneala s'o combată ci afirmă: „Grija plină de îndoieli de care suntem preveniți acolo, n'are nimic comun, cu cererea plină de încredere, care aci ne este recomandată (poruncită).¹⁾

Între amintirile două interpretări există posibilitatea unei apropieri, prin mijlocirea adausului kat'emeran, din textul paralel al evangheliei lui Luca (11, 4). Pânea noastră cea necesară existenței sau pentru ziua de mâne, o cerem să ne fie dată zilnic. În noțiunea „zilnic“ avem o explicație a noțiunii „pentru ziua de azi“. Ea vorbește nu numai pentru o singură azi, ci pentru o permanentă azi. Astfel că cuvintele cu cari suntem obicinuiți: „Pânea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă azi“ exprimă tot atât de bine ideea, că dorim pânea necesară zilei de azi, cât și celei de mâne.²⁾

Ce avem să înțelegem prin „pânea zilnică?“ Răspundem scurt: hrana necesară întreținerii vieții corporale. Sfera acestui minim de existență este prea îngustă pentru unii exegeți. Astfel Ehrhard și Sickenberger, consideră de obiect al cererii noastre toate necesitățile vieții corporale și spirituale, deci pe lângă hrana fizică și toate științele și artele, întreg rezultatul străduințelor omenesti, obținut în stabilirea ordinii sociale și politice. De aci ar rezultă că Mântuitorul recunoaște completa valoare a culturii acestei lumi, cultură care pune la contribuții toate puterile de producție ale omenirii, răpind o bună parte a vieții individuale.³⁾

Părerea formulată contrazice tactul pedagogic al lui Iisus. El nu putea da unei cereri din rugăciunea formular un conținut, pe care să nu-l semnifice într'o formă oarecare, rămânând astfel neînțeles pentru ucenici. Pe de altă parte știm, că întreaga cultură antică, este pătrunsă de un pronunțat duh păgân.

În cererea a patra Învățătorul lumii n-a avut în vedere, nici hrana sufletească a culturii umane, nici pânea euharistică, nici pânea cuvântului divin, ci numai hrana trupească. Cererea hranei sufletești a culturii, este un non senz, după cum am dovedit. Năzuința după pânea euharistică, și după cuvântul divin sunt exprimate deja în primele 3 cereri.

Însăși dezvoltarea normală a ideilor cuprinse în cererile anterioare, pretind ca cererea de care ne ocupăm să soluționeze exclusiv numai problema grijilor reclamate de întreținerea vieții corporale. Ce împiedecă instituirea împărăției divine între oameni, dacă nu grijile pentru existență. Punându-ne

încrederea în Dumnezeu, înlăturăm cel mai de seamă impediment, ce stă în calea preocupărilor noastre de natură spirituală. Totodată în această cerere vorbește și adâncul conștiinței noastre, despre necesitatea de a fi ajutorăți. Formulăm o declarație categorică, că suntem conștii de absoluta dependență de Dumnezeu și în cecece privește existența noastră fizică.¹⁾

La ce se reduce minimul exprimat prin *pânea zilnică*? „Catechismul Roman“ ed. Regensburg p. 403 specifică: prin cuvintele despre pâne înțelegem orice nutremânt necesar organismului, ca pâne, carne, pește, legumă etc.; precum și îmbrăcăminte. Cu un cuvânt tot cecece este necesar pentru păstrarea vieții fizice.

De aci Steinmann trage concluzia că sunt posibile diferențieri. Dacă un eschimos este mulțumit cu câțiva pești uscați, un arab, cu o cană de lapte de cămilă etc., nu înseamnă că acesta trebuie să fie minimul de existență admisibil și pentru un om cult. Însuși Mântuitorul a cunoscut diferența de întreținere a diferitelor clase sociale din timpul său. Știe că mâncarea săracului este pânea de săcară, cu legume, sau pește. La însă parte la ospățul lui Levi, se înfruptă la masa unui fariseu de seamă. Norma pe care o dă nu este abstenența ci următoarea: Dacă faci o masă, invită pe săraci, orbi, schiopi, și bine-ți va fi că ei nu te vor putea răsplăti. La fel bogatul nu a ajuns în iad fiindcă a mâncat prea bine, sau fiindcă a fost bogat, ci fiindcă a trăit fără de Dumnezeu și a lăsat pe Lazar să moară în mizerie.²⁾

Dacă Mântuitorul s'a gândit sau nu la aceste diferențieri nu putem ști.

(Va urma)

Prof. Dr. G. L. Muntean.

Deschiderea solemnă a conferințelor religioase dela Academia Teologică.

Sâmbătă în 26 Martie la orele 5 d. m., în fața unei selecte asistențe, Păr. Dr. Ioan Vască, făcând o scurtă privire asupra stărilor de azi, își exprimă bucuria de care e stăpânit în asemenea momente de reculegere sufletească. Aduce calde felicitări Societății studenților în teologie pentru fericița inițiativă și dă cuvântul dlui Prof. Dr. O. Bucevschi, care printr'o magistrală expunere despre „Formele crizei religioase în viața sufletească“, ne-a ținut încordați cu

¹⁾ Steinmann, op. cit. pag. 105.

²⁾ Ehrhard „Vaterunser“ 62.

³⁾ Ehrhard „Vaterunser“, p. 70.

¹⁾ Bisping, op. cit. pag. 164.

²⁾ Steinmann, op. cit. p. 107.

bun folos asupra uneia dintre importante probleme religioase.

Cuvântul *criză*, care în ultimul deceniu are o circulație foarte intenzificată, e împrumutat din medicină, unde înseamnă punct culminant și totodată hotărîtor. În viața sufletească, criza religioasă este oscilația între problemele religioase, pe care individul nu le respinge direct, și între înclinarea de a cerceta criticile ce se aduc acestor probleme.

Între criză și dubiu se intervede o deosebire, ce aproape nu are importanță, căci în chestiuni de stări sufletești această deosebire nu e tuturora conștientă. Dealtfel granițele între dubiu și credință sunt fluide.

Tonalitatea crizei este determinată de felul dubiului de care se apropie individul cuprins de criza religioasă.

1. *Dubiul patologic*, individul are sistemul nervos deranjat, el pretutindeni vede obscurități, chiar și acolo unde ele nu există. Această criză nu poate fi înlăturată nici cu un contra argument.

2. *Dubiul adolescenței*, motivul prim al acestui dubiu e în neîncrederea temeliei pe care îi clădită credința copilăriei sale; al doilea motiv constă în procesele fiziologice ale anilor de dezvoltare și influența lor asupra sistemului nervos.

3. *Dubiul intelectual* e cea mai rară formă ce se poate ivi. Acest dubiu îl întâlnim la acei indivizi cărora li se pare că anumite adevăruri de credință nu sunt conforme gândirii disciplinate.

4. *Dubiul religios* începe atunci când cineva nu se poate împăca cu anumite forme ale pietății și cu formele fixe ale serviciilor divine.

5. *Dubiul etic* se naște atunci când poruncile impuse de biserică li se par unora că sunt prea grele. Se ivește în ei îndoiala, dacă biserica poate pretinde așa ceva, sau dacă poruncile sunt bune din punct de vedere moral.

6. *Dubiul sentimental*, nici în acest dubiu argumentele nu dau nici un rezultat. Acest dubiu e provocat de produsele fantaziei, de anumite dispoziții sufletești cari spontan sau pe îndelete câștigă supremație asupra gândirii.

7. *Dubiul nihilist* se întâlnește la o anumită categorie de oameni, cari la ori ce chestiune răspund cu *nu*.

8. *Criza latentă*. Cei cari sunt cuprinși de această criză trăiesc după poruncile bisericii, fac impresia de buni creștini, însă în sufletul lor plutește un dubiu fără să fie bine precizat. Ei se mulțumesc cu formula „cine știe de-i adevărat tot ce învață biserica, nu pierdem nimic dacă acceptăm, chiar dacă nu-i totul adevărat“.

Dubiul nu-i îndreptățit, căci contestă bisericii originea și menirea ei divină, ori biserica există cu menirea ei divină. Omul de știință are datoria ca acolo unde nu-i lămurit să se apropie de religie, căci religia completează știința, iar cercetările o verifică.

Aceste conferințe religioase fac cinste studenților în teologie și sunt un bun semn că tânăra generație își taie fâgașe noi și alătura de profesorii lor caută puncte de orientare în acest veac al desorientărilor.

Reveniri la credința strămoșească.

În 29 Februarie c. a avut loc în biserică noastră din *Fânațe* întoarcerea la legea strămoșească a lui Bărbos Augustin, originar din parohia Ciocotiș, fost apoi mai mulți ani lucrător miner în Lupeni, unde molipsindu-se de rătăcirea baptistă, a fost primit botezul lor dimpreună cu soția sa Ana Borca. În anul trecut luându-și ei domiciliul în parohia noastră, sub înfrăurirea unor buni credincioși, și-au recunoscut rătăcirea și lăpădând erezia și înaintea stării civile, în „Dumineca fiului rătăcit“ li s'a făcut în biserică ceremonia reîntoarcerii în sinul bisericii-mame. Tot atunci li s'a botezat și două fete a lor, născute în timpul cât au stat ei în erezie, una în etate de 2 și alta de 3 ani. Vestim aceasta ca o bucurie a bisericii pentru întoarcerea alor 4 suflete, cari „perdute au fost și s'au aflat“.

În parohia noastră Domnul a făcut neputincioase uneltirile Satanei. În cel întors biserica a primit un bun mărturisitor și „Oastea Domnului“ un credincios ostaș. Afară de cei întorși dela baptism, în parohie am mai avut doi „studenți în biblie“ (bărbatul și soția), pe cari rugăciunile și stăruințele bisericii dacă nu i-a putut readuce la sinul ei, răutatea învârtoșată a inimii lor ni i-a depărtat din parohie. Neputând ei îndupleca pe părinții bărbatului spre a le întabula lor

casa și ograda și a lăsa pe alți 4 frați fără parte, în ciudă n'au vorbit cu părinții un an de zile, în urmă i-a lăsat și s'au mutat în parohia Curtuiuş de unde era soția care a fost „duhul cel rău“ al casei, și unde au mai mulți frați în rătăcire și în răutate.

Mărire și mulțumită lui Dumnezeu, parohia ne-a rămas curată, iar credincioșii lămurii cum înțeleg pocăiții a plini porunca „să iubești pe tatăl și pe mama ta“.

Pr. A. Șovrea.

CRONICĂ

Sedința plenară a Consiliului eparhial s'a ținut Luni, 28 Martie a. c., sub președintele P. Sf. Sale Părintelui Episcop Nicolae, participând 10 membrii-consilieri din localitate. — Remarcăm hotărârile: Convocarea Adunării eparhiale la termenul legal, Dumineca Samarinenței; Ratificarea cumpărării casei din Strada Iași Nr. 14, pe seama Eparhiei; Definitivarea în postul de profesor de cântări și Tipic bisericesc, a dlui Dr. Vasile Petrașcu — și unele afaceri curente.

Sfântul Sinod s'a întrunit în sesiune ordinară în ziua de Miercuri, 30 Martie c., având la ordinea zilei discutarea proiectului pentru învățământul teologic.

Conferință. În cadrele „Astrei“ dela Alba-Iulia, în ziua de Duminecă 3 Aprilie c., dl prof. Dr. Ioan Vască, rectorul Academiei teologice, va conferența despre: „Criza actuală și remediul ei“.

Pentru biserica din Sărăsău. În „Apostolul“, curierul Arhiepiscopiei din București, a apărut următoarea notiță: „Profanarea obiectelor sacre din Capela credincioșilor noștri ortodocși dela Sărăsău în Maramureș, a fost un moment pe cât de dureros pe de altă parte atât de semnificativ pentru a dovedi iubirea clerului și fraților ortodocși, mai ales din capitală, pentru frații lor din Maramureș, reînțorși la vechea matcă a credinței strămoșești. Clerul din București dela câteva biserici fruntașe a oferit până acum vre-o 300.000 Lei în scopul de a-i ajuta să-și ridice o bisericuță potrivită trebuințelor sufletești de acolo. Apropiindu-se primăvara și campania de lucru, e de dorit să încheiem colecta

noastră, ca să se poată orienta cu privire la suma devizului. De aceea rugăm Cuceruica preoțime din capitală și din întreaga eparhie, ca să poarte urgent cheta sau discul pentru biserica din Sărăsău și să trimită rezultatul la casa Arhiepiscopiei noastre.“

Al II-lea ajutor din „Fondul ajutorului preoțesc“ al Eparhiei noastre, s'a acordat familiei fie iertatului preot Radu Butelanc din parohia Avram Iancu, decedat la 27 Februarie a. c., în clinica din Cluj, în etate de abia 27 ani. Se impune întrebarea, ce s'ar fi ales de văduva soție și de cei 2 copilași ai defunctului preot, fără drept la vre-o pensie, după ce răposatul n'a avut nici cinci ani de funcțiune, dacă nu i-ar fi venit în ajutor, și încă îndată, cel puțin acest fond, cu frumoasa sumă de 50.600 Lei. — Avertisment celor câțiva membri ai acestui fond, în restanță cu cotizațiile!

Consiliul eparhial.

Mulțumită publică. Moldovan Ioan I. Dumitru și soția Maria, credincioși ortodocși ai parohiei noastre Urisiul-de-sus, au cumpărat pe seama bisericii doi prapori negri, cu prețul de 1560 Lei. În Dumineca din 20 Martie au și fost sfințiți și depuși în sf. locaș. Pentru această faptă frumoasă, în timpul de criză morală și financiară, mă simt îndatorat în numele bisericii și credincioșilor, a le exprima și pe această cale mulțumită, rugând pe Dumnezeu să le răsplătească acest dar binevenit.

Pr. T. Bucin.

Poșta Redacției. Rugăm pe on. colaboratori să ne ierte că din cauza aglomerării de material, suntem nevoiți să le publicăm articolele cu oarecare întârziere.

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 2426—1932.

(8) 1—1

Arendare de moșii.

Consiliul eparhial ort. rom. din Cluj, publică licitare pentru arendarea sesiunii parohiei Vad, de circa 42 jug. cat., din Valea Chintăului, hotarul Cluj — și sesiunea Chinteni, de 40 jug., tot pe Valea Chintăului.

Amatorii vor înainta acestui Consiliu oferte în scris, cel mult până la 10 Aprilie c. Cluj, la 30 Martie 1932.

Consiliul eparhial.

„VATRA“ institut de credit și economii, societate pe acții, Cluj.

— Filială în Mociu. —

CONVOACARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „VATRA“, societate pe acții în Cluj, se invită în sensul statutelor la **a XXV-a adunare generală ordinară**, care se va ține în Cluj, la 18 Aprilie 1932, la orele 10 a. m., în localul institutului (Str. Regina Maria Nr. 47). În caz, că la această adunare nu s'ar prezenta numărul acționarilor cerut de statute, prin aceasta se convoacă adunarea generală, în sensul §. 23 din statute, pe ziua de 5 Mai 1932, orele 10 a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de supraveghiere, despre rezultatul gestiunii anului 1931.
3. Deciziune asupra bilanțului anual, în baza acestor rapoarte, și darea absoluturului Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere.
4. Deciziune asupra împărțirii profitului curat și statorirea dividendei.
5. Statorirea marcelor de prezență pentru membrii Direcțiunii și ai Comitetului de supraveghiere, precum și a cheltuielilor de călătorie.
6. Alegerea alor 3 membrii în Direcțiune pe durată de 6 ani.
7. Alegerea Comitetului de supraveghiere pe o perioadă de 3 ani.
8. Stabilirea capitalului social la Lei 5,000.000.—.
9. Modificarea §. 4 și 7 din statute.
10. Eventuale propuneri.
11. Închiderea adunării generale.

Domnii acționari, cari voesc să participe la adunarea generală, sunt rugați a-și depune acțiunile înainte de deschiderea adunării generale la cassa institutului, conform §-ului 19 din statute, cum și documentele de plenipotență.

Acțiunile se mai pot depune la toate institutele membre la „Solidaritatea“, dar cel mult până la 11 Aprilie 1932. Din ședința plenară a Direcțiunii „VATRA“, ținută la 29 Martie 1932. **Direcțiunea.**

ACTIVA	Bilanț General pe anul 1931.		PASIVA		
Cassa	1,396.419·50		Capital	5,000.000—	
Escont	19,891.823—		Fond de rezervă	658.400·26	
Credite cambiale cu acoperire ipotec.	3,706.950—	23,598.773—	Fond special de rezervă pt. creanțe dubioase	707.963—	
Efecte	484.215—		Fond de penziuni	373.755·53	
Efectele fond. cultural Nicolae Ivan	77.200—	561.415—	Fond cult. Nicolae Ivan	127.947·13	1,868.065·92
Conturi curente, Debitori	7,764.744·33		Depuneri	18,715.346—	
Realități	3,029.074—		Ct. curente, Creditori	6,723.757·16	25,436.103·16
Mobilier	1.000—		Reescont	3,431.474—	
			Dividende neridicate	39.256—	
			Interese tranzitoare	155.911—	
			Profit curat	776.026·75	
			minus dotația rezerv. pt. creanțe dubioase	355.411—	420.615·75
					36,351.425·83
					36,351.425·83

SPESE	Profit și Perdere pe anul 1931.		VENITE		
Interese de depuneri	1,838.577—		Interese, provizie și venite la imobile	3,939.595·75	
Interese de reescont	269.377—	2,107.954—			
Salare	456.200—				
Marce de prezență	24.750—	480.950—			
Spese	289.038—				
Dare	252.077—	541.115—			
Amortiz. din mobilier	7.000—				
„ „ efecte	26.550—	33.550—			
Rez. pt. creanțe dubioase	355.411—				
Profit curat	420.615·75	776.026·75			
					3,939.595·75
					3,939.595·75

Dr. Laurian German m. p., președinte. Cluj, la 31 Decembrie 1931. Pentru contabilit.: Ioan Dejenar m. p., dir. exec., expert contabil.

Dr. Alexandru Dragomir m. p. A. Mandea m. p. Dumitru Antal m. p. Ionel Comșa m. p.
Dr. Sebastian Stanca m. p. Dr. Ioan Runcanu m. p. Dr. Vasile Sava m. p.

Subsemnatul Comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță numerică cu registrele institutului. — Cluj, la 30 Martie 1932.

Ioan Oțoiu m. p., președinte. Nicolae Vasu m. p. Dr. Dominic Stanca m. p. Ioan Stănescu m. p.

Tipografia Eparhiei Ort. Rom. Cluj.